

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»

Випуск № 5 (38)

НАУКОВИЙ ВІСНИК

**СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ФАХІВЦІВ
СОЦІОНОМІЧНИХ ПРОФЕСІЙ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
(23-24 листопада 2023 року)**

Вінниця

Міністерство освіти і науки України
Департамент гуманітарної політики Вінницької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти»
Український державний університет імені М. П. Драгоманова
Київський університет імені Бориса Грінченка
Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти»
Національної Академії педагогічних наук України
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Хмельницький національний університет
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
Аріельський Університет, м. Аріель, Ізраїль
Комунальний заклад вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Державний університет фізичного виховання і спорту, Молдова
Бердянський державний педагогічний університет
Європейська асоціація науки і освіти, м. Берлін, Федеративна Республіка Німеччина
Міжнародна академія екології і здоров'я, Вільнюс, Литва

**СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ФАХІВЦІВ
СОЦІОНОМІЧНИХ ПРОФЕСІЙ
ПРОГРАМА**

**Всеукраїнської науково-практичної
конференції**

з міжнародною участю

**23-24 листопада 2023 року, м. Вінниця,
Україна**

**MODERN APPROACHES AND
PERSPECTIVES OF PROFESSIONAL
DEVELOPMENT OF SPECIALISTS OF
SOCIONOMIC PROFESSIONS**

**PROGRAM OF ANNUAL UKRAINIAN SCIENTIFIC and
PRACTICAL CONFERENCE WITH INTERNATIONAL
PARTICIPATION**

ВІННИЦЯ – 2023

УДК [378:015.31:159.964.21] 316.77

Б.87

Рекомендовано до друку вченою радою КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти» (протокол № 10 від 20.12.2023 р.)

Редакційна колегія:

Дровозюк Степан Іванович, доктор історичних наук, професор, ректор КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти» (м. Вінниця);

Браніцька Тетяна Ромуальдівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогічних наук, професійної та початкової освіти КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти» (м. Вінниця);

Панок Віталій Григорович, доктор психологічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор Українського НМЦ практичної психології і соціальної роботи НАПН України (м. Київ);

Білик Олег Олександрович, кандидат технічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи та моніторингу якості освіти КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти» (м. Вінниця);

Рябокоть Ольга Володимирівна, кандидат географічних наук, доцент, перший проректор з науково-педагогічної роботи, КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти» (м. Вінниця);

Герасімова Олена Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародного співробітництва КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти» (м. Вінниця);

Тарасенко Галина Сергіївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри екології, природничих та математичних наук КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти» (м. Вінниця);

Каменщук Тетяна Дмитрівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи лабораторії психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами Вінницької області (м. Вінниця);

Поліщук Віра Аркадіївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (м. Тернопіль);

Третяк Олена Станіславівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології і методики технологічної освіти Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка (м. Чернігів);

Афтимичук Ольга Євгеніївна, доктор хабілітат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри гімнастики Державного університету фізичного виховання і спорту (Молдова);

Федорець Василь Миколайович, кандидат медичних наук, доцент кафедри педагогічних наук, професійної та початкової освіти КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти» (м. Вінниця);

Логутіна Наталія Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогічних наук, професійної та початкової освіти КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти» (м. Вінниця);

Сучасні підходи та перспективи професійного розвитку фахівців соціономічних професій. Науковий вісник КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (23-24 листопада 2023 року, м. Вінниця). За науковою редакцією Браніцької Т.Р. Видавництво КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти». Випуск № 5 (38), 2023. 207 с.

Modern Approaches and Perspectives of Professional Development of Specialists of Socionomic Professions. Scientific bulletin of the Communal Higher Educational Institution "Vinnytsia Academy of Continuing Education": Collection of scientific materials of the Annual Ukrainian scientific and practical conference with international participation (November 23-24, 2023, Vinnytsia). According to the scientific editorship of Branitska T.R. of the Communal Higher Educational Institution Publishing House "Vinnytsia Academy of Continuing Education". Issue No. 5 (38), 2023. 207 p.

Збірник містить матеріали учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, що відбулась 23-24 листопада 2023 року на базі КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти».

У збірнику відображені актуальні проблеми формування та удосконалення професійної, комунікативної і конфліктологічної компетентностей, питання надання психологічної допомоги, проведення психокорекційної роботи та впровадження інклюзії. Розглядається проблематика професіоналізації, аксіологізації, технологізації та методологізації освітнього процесу і розкриваються шляхи професійного зростання фахівців соціономічних професій.

Значимими аспектами є перспективи розвитку підготовки працівників соціономічної сфери на основі світового інноваційного тренду, а також актуалізується дискурс Перемоги України та розглядаються питання розвитку національної ідентичності і патріотизму.

Збірник адресовано педагогам, практичним психологам, соціальним педагогам, викладачам закладів вищої освіти, філософам, історикам, освітнім менеджерам, логопедам, дефектологам, мистецтвознавцям, соціологам, фахівцям з фізичної культури і спорту, екологам, студентам, магістрантам, аспірантам, а також усім, хто цікавиться проблематикою підготовки і підвищення кваліфікації фахівців соціономічних професій в контексті світових освітніх тенденцій, інноваційних ідей та практик.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст статей несуть їх автори.

За умови передруку публікацій, посилання на збірник обов'язкове.

© **Сучасні підходи та перспективи професійного розвитку фахівців соціономічних професій. Науковий вісник КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»:** Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (23-24 листопада 2023 року). За науковою редакцією Браніцької Т.Р. Вінниця. Видавництво КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти». Випуск № 5(38), 2023. 209 с.

© **Видавництво КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти», 2023**

КРАВЕЦЬ НІНА ПАВЛІВНА,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри психокорекційної педагогіки
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова

ПСИХОЛОГІЗАЦІЯ РОБОТИ З ДОРОСЛИМИ ОСОБАМИ

Анотація. В статті розкриваються особливості психологізації роботи з дорослими особами з порушеннями функцій опорно-рухового апарату

Ключові слова: психологізації, дорослі особи з порушеннями функцій опорно-рухового апарату, психологія осіб з порушенням опорно-рухового апарату

Annotation. The article reveals the features of psychologizing work with adults with musculoskeletal disorders

Key words: psychologization, adults with musculoskeletal disorders, psychology of persons with musculoskeletal disorders

Проблема психологічної корекційно-реабілітаційної роботи з дорослими особами з порушеннями функцій опорно-рухового апарату здавна була змістом досліджень психологів. Нав'язана Україні росією війна призвела до збільшення число дорослих з порушеннями функцій опорно-рухового апарату як серед цивільного населення, так і серед військовослужбовців, які потребують не лише відновлення та збереження фізичного й психічного здоров'я шляхом реабілітації, а й зміни професії після реабілітації. Отримані фізичні та психічні травми не дозволяють навіть після повної реабілітації працювати за обраними до війни професіями. Отже, постало питання перенавчання, здобуття нової, доступної професії.

Навчаючись, дорослі потребують психологічного супроводу з урахуванням їхніх освітніх потреб, зважаючи на запити, вікові та особистісні характеристики. Відбувається зміна соціальних ролей. Л. Прокоф'єва проаналізувала основну мету роботи психолога для подолання негативного впливу воєнної ситуації: застосування соціально-психологічного тренінгу з метою формування у дорослих осіб психологічної стійкості для подолання стресових ситуацій, стабілізація емоційної сфери, застосування адаптивних копінг-

стратегій, ознайомлення з різноманітними способами вирішення важких життєвих ситуацій, забезпечення позитивної життєвої перспективи, активізація процесів самопізнання, саморегуляції, самоконтролю, підвищення адаптаційних можливостей, зменшення самовигорання [2, с.112].

О. Розділовська рекомендує з метою ефективного навчання дорослих для подолання стресових ситуацій дотримуватися психології діяльності, емпатії, згуртованості, використовуючи рольові ігри [3].

Кожен дорослий учень з порушеннями функцій опорно-рухового апарату сприймає й оволодіває інформацією суто індивідуально, залежно від психофізичних особливостей та індивідуальних характеристик пізнавальної діяльності. Дорослих турбує здатність до навчання, страх, що в процесі навчання виявиться їхнє невміння, неможливість як фізично, так і психічно, навчатися, тому на етапі допомоги варто закріплювати мотивацію до навчання.

Зміст і форми освітньої корекційно-реабілітаційної навчальної роботи різноманітні: це професійна перепрофілізація, курси, навчання в громадських організаціях.

Організація навчання відбувається за змістом та врахування життєвих запитів дорослих осіб з порушеннями функцій опорно-рухового апарату, в галузі професійної освіти, естетичного виховання, спілкування, релігійної освіти з врахуванням їхніх індивідуальних особливостей. Це передбачає забезпечення емоційно-насиченого фону занять, врахування динамки працездатності дорослих учнів, дотримання охоронно-педагогічного режиму, попередження конфліктних ситуацій, позитивне підкріплення успіхів у навчанні. Важливо дотримуватися фізичних і психологічних умов навчання дорослих: забезпечення сприятливої психологічної атмосфери, що передбачає взаємну повагу учасників навчання, емпатію, взаємодопомогу, доброзичливість, відмову від критики учасників навчального процесу, дотримання свободи думок; врахування, що кожен з учасників навчання має власну думку і вільне волевиявлення. Завдяки цьому виробляється імунітет від страху вільно висловлюватися, зміцнюється віра в свої фізичні та психічні можливості, самоствердження.

Отже, належна психологічна допомога дорослим, які отримали порушення функцій опорно-рухового апарату у період воєнного стану,

сприятиме успішній реабілітації, соціально-професійній адаптації дорослих осіб.

Список використаних джерел

1. Мельниченко О., Пурда Ю. Андрагогічні засади навчання дорослих // Молодий вчений. *Серія: Педагогічні науки*, 2021. № 7(95). С. 16-18.
2. Прокоф'єва Л. Психологічна модель ПТСР та особливості корекції в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*, 2022. № 57. С. 110-120.
3. Розділовська О. В. Актуальні питання навчання дорослих *Професійна педагогіка і андрагогіка: актуальні питання допомоги та інновацій*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, 20-21 листопада 2017 р.)/за ред. О. О. Лаврентьєвої, Т. М. Мішаніної. Кривий Ріг, 2017. С. 123-124.

БЕКАС ОЛЬГА ОЛЕКСАНДРІВНА,

кандидат біологічних наук,

доцент кафедри медико-біологічних основ
фізичного виховання і фізичної реабілітації,

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА ФОРМУВАННЯ ВЗАЄМВІДНОСИН В СИСТЕМІ ФІЗИЧНИЙ ТЕРАПЕВТ – ПАЦІЄНТ / КЛІЄНТ

Анотація. В статті висвітлюються сучасні погляди на формування взаємовідносин в системі фізичний терапевт – пацієнт / клієнт.

Ключові слова: фізичний терапевт, система фізичний терапевт – пацієнт / клієнт, реабілітологія

Annotation. The article highlights modern views on the formation of relationships in the physical therapist - patient / client system.

Keywords: physical therapist, system physical therapist - patient / client, rehabilitation